

Omdat jullie allemaal zo hardnekkig "traumende zee" bleven zeggen heb ik besloten in deze Resonant in te gaan op dit korte werkje van Robert Alexander Schumann.

Maar we spreken af dat iedereen in zijn partituur de ontbrekende Umlaut op de "a" zal zetten en braaf "Troimende Zee" zal zeggen!

De Componist

Robert Alexander Schumann werd geboren in 1810 in de Oost-Duitse plaats Zwickau, ca. 35 km zuidelijk van Chemnitz. Zijn vader was uitgever en Robert schreef als gymnasiast artikelen voor de encyclopedie die door zijn vader werd uitgegeven. Aanvankelijk had Schumann geen interesse in een carrière in de muziek. Hij kreeg weliswaar als kind muzieklessen van een organist en vond muziek maken leuk, maar hij wilde niets weten van muziektheorie. Ook in zijn later loopbaan kon hij maar nauwelijks belangstelling opbrengen voor de

theorie. Omdat hij bovendien geen absoluut gehoor had, moest hij toen hij later ontdekte dat hij kon componeren, zelf heel veel uitknobbelen en uitproberen. Men zegt dat het daaraan te danken is dat hij zulk oorspronkelijk werk heeft geschreven. Schumann kreeg pianoles van Weber en later van Friedrich Wieck met wiens dochter Clara hij in 1840 zou trouwen. Clara Schumann is een superberoemde pianiste geworden, haar afbeelding sierde tot aan komst van de Euro het Duitse 10 Markbiljet. Robert heeft heel veel van zijn werk voor haar geschreven.

Om zelf beter piano te kunnen spelen trainde Schumann zijn vingers met een apparaatje dat de elasticiteit van de vingers moest vergroten. Hij ging daar een beetje te fanatiek mee om en liep daardoor een gedeeltelijke verlamming van zijn rechterhand op. Zijn loopbaan als pianist was daarmee ten einde en hij concentreerde zich op componeren en muziekkritieken schrijven. Een van zijn eerste kritieken betrof een werk van Chopin waarover hij schreef: "Hoed af heren; een genie!". In 1834 richtte hij het nog steeds bestaande Neue Zeitschrift für Musik op.

Borstbeeld Clara Schuman
in Baden Baden

Schumann componeerde vooral in zijn jonge jaren veel pianomuziek. Hij hield van kinderen (Clara en hij kregen er zelf acht), bloemen, vlinders en de zon en hij verzinnebeelde in zijn muziek die liefde als geen ander. Schumann leed jaren aan een ernstige hersenkwaal, waardoor hij last had van hevige angstaanvallen. Tijdens een van die aanvallen sprong hij in paniek in de Rijn, maar hij werd gered. Hij werd opgenomen in een inrichting voor geesteszieken in Endenich, bij Bonn. Hij overleed daar in 1856, slechts 46 jaar oud.

De Dichter

De dichter, auteur en Freimaurer (vrijmetselaar) Julius Mosen werd geboren op 8 juli 1803 in Marieney in Sachsen. Hij was de zoon van een arme onderwijzer aan de dorpschool. Na zijn opleiding aan het gymnasium van Plauen kreeg hij het voor elkaar om rechten te kunnen studeren in Jena. In 1834 vestigde hij zich als advocaat te Dresden. Al in zijn studententijd bleek dat hij een veelbelovend literator en dichter was. Hij maakte die belofte waar met vele gedichten, historische toneelstukken en korte verhalen. Zijn werk weerspiegelt vaak zijn liefde voor de natuur en zijn vaderland. In het Oostenrijkse Bundesland Tirol wordt tot op vandaag de dag zijn ode aan de Tiroler verzetsheld "Das Andreas Hofer Lied" als volkslied gezongen. Ook in Zuid-Tirol wordt Hofer geëerd voor zijn strijd tegen de Fransen en de Beieren. Het Groothertogelijk Hoftheater in Oldenburg benoemde hem in 1844 tot dramaturg. Kort na zijn benoeming raakte hij door een verlamming invalide, maar hij bleef schrijven. Julius Mosen stierf op 10 oktober 1867.

Het Lied

Het lied is gecatalogiseerd onder Opus 33. Onder dit nummer vallen nog 5 andere liederen waarvan er een op een ander gedicht van Mosen gecomponeerd is. De cyclus staat bekend onder de naam "Sechs Lieder Opus 33" en omvat:

- Opus 33.1. Der träumende See (Mosen)
- Opus 33.2. Die Minnesänger
- Opus 33.3. Die Lotusblume
- Opus 33.4. Der Zecher als Doctrinair (Mosen)
- Opus 33.5. Rastlose Liebe
- Opus 33.6. Frühlingsglocken

Alle zes de liederen zijn gecomponeerd voor mannenstemmen.

Der träumende See

Der See ruht tief in blauen Traum
Von Wasserblumen zugedeckt
Ihr Vöglein hoch im Fichtenbaum
Daß ihr mir nicht den Schläfer weckt

*Het meer rust diep in haar blauwe droom
Door waterbloemen togedekt
Jullie vogeltjes boven in de sparrenboom
Dat geen van jullie de slaper wekt*

Doch leise weht das Schilf und wiegt
Das Haupt mit leichtem Sinn
Ein blauer Falter aber fliegt
Darüber einsam, einsam hin

*Doch zachtjes waait het riet en wiegt
Het hoofd met lichte lust
Maar een blauwe vlinder vliegt
Er boven eenzaam, eenzaam rond.*

Zoals altijd heb ik de tekst op mijn manier vertaald in een poging om zo dicht mogelijk bij het origineel te blijven. Het rijmt dus niet meer geheel, maar volgens mij is het toch wel een mooi gedicht gebleven.

John van Halderen, januari 2004